

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift

december 2000   jaargang 10   aflevering 4

Afgiftkantoor 9850 Nevele

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift voor Bachte-Maria-Lerne, Hansbeke, Landegem, Lotenhulle, Meigem, Merendree, Nevele, Poeke, Poesele, Sint-Martens-Lerne, Vinkt, Vosselare en Zeveren. *Mensen van Toen* is een uitgave van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" vzw

Abonnementen en lidgeld 2000

Abonnementen op *Mensen van Toen* lopen over een jaargang van vier nummers. Bij nieuwe abonnementen in de loop van het werkjaar worden de vorige nummers indien nog voorradig nagestuurd. Oude nummers zijn nog beschikbaar.

Lidgeld 2000

150 fr. over te schrijven op rekening 000-0627981-03 of 290-7431460-20 van "Het Land van Nevele" v.z.w., Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Redactieadres

J.Luyssaert, Veldestraat 26, 9850 Merendree

Tijdschriftadministratie

L.De Ruyck, Heiste 45, 9850 Landegem

Ledenadministratie

A.Bollaert, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele

Bibliotheek van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" Veldestraat 49, 9850 Merendree

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk elke eerste zondag van de maand van 10 tot 12 uur (niet in juli) en na telefonische afspraak met Jan Luyssaert (09/371.60.53). De catalogus op onze tijdschriften *Het Land van Nevele* en *Mensen van Toen* kon ook geraadpleegd worden in de Gemeentelijke Bibliotheek van Nevele, Stationsstraat 20, Landegem

De auteurs, en niet de uitgever, zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen en illustraties.

Typografie en lay-out

C.DE GROOTE, Landegem

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Kafttekening

Detail uit de kaart van de Driesschen binnen de prochie van Landegem van G. De Deken (1749)

MENSEN VAN TOEN

Familiekundig tijdschrift
van de heemkundige kring "Het Land van Nevele"

December 2000
Jaargang 10 - aflevering 4

Verantwoordelijke Uitgever:
Jan Luyssaert
Veldestraat 26
9850 Merendree

Een straat-, rivier- en beekbeschouwing in enkele dorpen van het Land van Nevele¹

Sint-Martens-Leerne

Op 14 juli 1701 trokken Jan Dhane, baljuw, Gillis Boone en Joannes Van Hecke, schepenen *van den Lande, Roede ende Baronnie van Nevele* door de gemeente Sint-Martens-Leerne en maakten er een verslag op *van de ghevonden fauten ende ongherepareerde straeten*. De straat-schouwing werd openbaar gemaakt op zondag 23 juli 1701 aan de kerk van Sint-Martens-Leerne. De aangelanden moesten binnen de acht dagen de herstellingswerken uitvoeren. Wie niet akkoord ging, kon op dinsdag 26 juli 1701 om elf uur bezwaar indienen bij de vierschaar van de Baronie Nevele. Aangezien niemand op die dag verscheen, werden alle aangelanden die in gebreke waren bevonden, veroordeeld tot een boete van vijf schellingen groten en natuurlijk moesten ze de verbeteringswerken uitvoeren zoniet zou het werk worden uitgevoerd *ten dobbelen coste ofte twijschat*.

Op 2 september 1701 begaven zich Claude Alexander Van der Goes, *Raedt* van de Raad van Vlaanderen en Adriaen Jacques Helias, *greffier* van dezelfde Raad, op verzoek *van de insetenen ende notable der stede ende lande van Nevele*, geassisteerd door Jan Dhane, baljuw van het Land van Nevele, naar Sint-Martens-Leerne voor een nieuwe inspectie-tocht. Wanneer de opgedragen herstellingswerken ondertussen behoorlijk waren uitgevoerd, werd dit in het verslag genoteerd en verviel de boete.

1. (*seer wel bevonden sonder boete*) Voorts wel bevonden tot Pieter Van Reijbroeck, van wedersijden met coorne jehens het kerckhof, ter andere met lochtijnck², gheordonneert de straete behoorelijk te vermaecken³, den gracht te delven ende den dam te legghen⁴.

---

¹ Rijksarchief Gent, Raad van Vlaanderen, nr. 32217. Het eerste deel over de gemeente Vinkt verscheen in *Mensen van Toen*, jg. 9 (1999), p. 50-56; deel twee over Meigem verscheen in *Mensen van Toen*, jg. 9 (1999), p. 79-96.

² *lochtijnck*: moestuin.

³ *vermaecken*: herstellen.

⁴ *dam*: verhoogd voetpad, bijv. langs een water.

Ghecomen an den Hert sijn wij inghegaen de Pontestraete, ten beginne Pieter Van Reijbroeck, Nevele, wel bevonden, ter andere heerlijckhede van Hansbeke.

Daerteijnden Jan Van de Putte met tarwe ende Lieven Alleman met coorne, van wedersijden Hansbeecx.

2. *(wel bevonden sonder boete)* Teynden tselve cooren van Lieven Alleman compt den voornoemden Alleman noch eens met coorne, ter slijncke sijde Lande van Nevele, gheordonneert de straete ter vermaecken alsvooren; daer rechtover heerlijckhede van Hansbeke.
3. Daernevens ter rechter sijde Danneel Verbauwen met coorne, Lande van Nevele, ut supra.
4. Daernevens van wedersijden Lande van Nevele, Lieven Verbauwen met vlas, ter andere Lieven Alleman neffens Lieven Cannoot met hunne hofsteden, ut supra.⁵
- (5) Jan Van de Pute met ettiinghe⁶, nevens sijn hofstede, wel bevonden, ende den rechten kant Daniel Verbauwen met sijn hofstede, heerlijckhede van Meere., nevens sijn hofstede, wel bevonden, ende den rechten kant Daniel Verbauwen met sijn hofstede, heerlijckhede van Meere.
- (6) *(wel bevonden sonder boete)* Ter ingaen van den Pontenhaert gheordonneert Daniel Verbauwen de diepte op te hooghen met haut.⁷
- (7) Teijnden den Pontenhaert op den boort van de Leye gherecht de roede⁸ ende alsoo wedergekeert tot anden voornoemden Hert ende inghegaen den Ghentschen Heirwech.
- (8) *(wel bevonden sonder boete)* Int begin Bauduwijn Boudry van wedersijden met vlas, gheordonneert alsvooren. Daernevens de Coppens met lochtijnck ende coorne, ter andere de weduwe Pieter Mijleman met de hofstede, gheordonneert alsvooren.

---

⁵ Vanaf hier komt er in de originele tekst geen nummering van de artikelen meer voor; wij hebben zelf de nummering tussen haakjes voortgezet.

⁶ *ettiinghe*: graasweide.

⁷ De putten in de weg werden vroeger met hout opgevuld.

⁸ *roede*: de staf als zinnebeeld van bijv. een landsheer.

- (9) Daernevens Lieven Alleman met vlas, ter andere Jan Boudry benefens... Huijbrecht, elck met hofstede, heerelijckhede van Hansbeke, dewelcke van wedersijden is continuerende tot aen seker linde ende daer voorbij sijnde ghecommen ande dreve van Pieter De Schuytere is den rechten kant noch Hansbeecx, ende d'eerste partije met coorne ter slijncker sijde Ganfelaers, ghebruijckt bij Lieven Verbaere.
- (10) Daernevens ter slyncke sijde noch vlasch ende tarwe, oock Ganfelaers⁹.
- (11) Daernevens ter slijncke sijde een partije herweten competerende Laurijns Lootens ende ghebruijckt bij Lieven Coppens, Lande van Nevele, wel bevonden.
- (12) Daernevens ter selve sijde Lieven Alleman met haever ende tarwe, wel bevonden.
- (13) Daernevens ter selve sijde Pieter De Schuijtere met coorne, heerelijckhede van Hansbeke.
- (14) Daernevens Louijs Van Braembussche met vlas, op de selve sijde, Nevels, wel bevonden.
- (15) Van daer ghevisiteert de slincke sijde, wanof den rechten kant noch is heerelijckhede van Hansbeke ende alles wel bevonden.
- (16) Beth voorts¹⁰ compt ter rechter sijde oock heerelijckhede van Nevele recht over de partije bestaen met coorne, ghebruijckt bij Danneel Van Langenhove ende daer recht over mijnheer Dobbels met braecke¹¹ ende alsoo van wedersijden Nevele, ende wel bevonden.
- (17) (*wel bevonden sonder boete*) Van daer voorts tot aen Geeraerts Boone van wedersijden Nevels ende wel bevonden tot wat op dees sijde vanden Boone aende partije ter rechter sijde. Jeghens de dreve van den selven Boone, Danneel Van Langenhove met herweten benefens Jacques Oste, den voorseyden Boone gheordonneert

⁹ *Ganfelaers*: hier is de heerlijkheid Ganfelaere bedoeld, zie artikel (38).

¹⁰ *beth voorts*: verderop.

¹¹ *braecke*: braakland.

de straete te vermaecken met souffisant haut, daer recht over ter slijncker sijde prochie ende heerelijchede van Dronghene dewelcke ter selve sijde separeert met een cleyn straetien sijnde oock eensweechs¹² de heerelijchede van Nevele, op de rechte zijde haer noch extenderende tot (*sic*).

- (18) Daernevens ter rechter sijde Maurus Schoonhooghe met coorne, gheordonneert alsvooren.
- (19) Van daer deselve sijde wel bevonden tot Daniel Van Langenhove met tarwe, gheordonneert alsvooren mitsgaeders op te hooghen ende te voldelven¹³ den gracht.
- (20) Daer teynden loopt ter voorn. Sijde een straetien naer de Leye separeerende aldaer den Lande van Nevele ende is van daer voorts van wedersijden heerelijchede van Hoorenschen.
- (21) Noteert dat ter slijncke sijde rechtover de voornoemde tarwe oock is jurisdictie Nevele.
- (22) Doende voorts te noteren dat voorbij Geeraerts Boone loopt een straetien naer het goet van mijnheer Sandelin, waervan de visitaetie ghebeurt is ende alhier saude moeten volghen, dan wordt deselve vervolcht folio vijf articlo primo.
- (23) Wederghecomen van 't voorseijde ghaverlant¹⁴ tot aenden voornoempden Hert ende aldaer inghegaen de Damstraete, ten beginne wel bevonden tot
- (24) (*wel bevonden sonder boete*) Lieven Alleman met boeckquijt¹⁵, ter andere met sijn coorne, gheordonneert de grachten te delven ende de diepten op te hooghen met souffisant haut.
- (25) Daernevens Pieter Verstraeten met boucquijt en vlas, ter andere Daniel Verbauwen met coorne benevens Lieven Verbaere met vlas, gheordonneert de putten in de straete op te hooghen met haut.

---

¹² eensweechs: helemaal.

¹³ voldelven: helemaal uitdelven.

¹⁴ ghaverlant: broekland, laaggelegen drassig land.

¹⁵ boeckquijt: boekweit.

- (26) Daernevens Daniel Verbauwen met tarwe, ter andere Jan Dobbelaere met boonen, wel bevonden, alsoock tot an de hofstede ende lochtijnck van Lieven Moerman, ter andere Philipe Maenhaut met coorne, gheordonneert de straete te vermaecken met souffisant haut.
- (27) Daernevens Jan Van Quaethem met boonen ende ter andere Anthonne Claijs Leerne met vlas ende tarwe, gheordonneert alsvooren.
- (28) Philipe Maenhaut met geerste¹⁶ ende vitsen¹⁷, ter andere Jan Van Quaethem met tarwe, wel bevonden.
- (29) Daernevens Anthonne Claijs Leerne met tarwe ende ter andere Jan Van Quaethem oock met tarwe, gheordonneert d'opdracht ende de straete aenden loop¹⁸ behoorelijck te hauten¹⁹.
- (30) Daernevens den voorn. Anthonne Claijs met mesteluijn²⁰, ter andere Andries Nijs met boonen, ut supra in diversche plaetsen.
- (31) Waer t'eynden in plaetse van op te slaen de straete loopende naer het Strobijnstraetien geresumeert ende begost de straete aen Geeraerts Boone hiervooren folio 4 breeder ghementioneert²¹.
- (32) Int selve straetien is te rechte sijde noch al prochie ende heerelijchede van Dronghene tot in de Moerstraete ende ter slincke Ste Martens Leerne ende eerst op de selve slincke sijde als volcht.
- (33) (*is eenen binnenwich tot gherief vande aenghelande ende redelijck wel bevonden sonder boete*) Daniel Van Langenhove met tarwe ende daer wat voorbij gheordonneert te vermaecken met souffisant haut in cas de selve straete eenen schauwech²² is.

---

¹⁶ *geerste*: gerst.

¹⁷ *vitsen*: peulvruchten, soort linzen.

¹⁸ *aenden loop*: op de plaats waar men loopt.

¹⁹ *hauten*: de putten vullen met hout.

²⁰ *mesteluijn* = *masteluun*: mengsel van half tarwe en half rogge.

²¹ *breeder ghementioneert*: uitvoeriger vermeld.

²² *in cas de selve straete eenen schauwech is*: voor het geval de straat een weg is die moet geinspecteerd worden.

- (34) Daernevens Jan Steijaert met hofstede, gheordonneert alsvooren.
- (35) Daernevens Jaecques Vermeere met hofstede ende daerachter met boecquijt, wortelen ende coorne tot op de gracht, gheordonneert alsvooren.
- (36) Daertejnden opden selven gracht ter slincker sijde comt heerelijchede van Hansbeke.
- (37) Teynden t'voorn. Stuck ghecomen op een drijweechsche aen t'hecken van dhofstede van mijnheer Sandelin waervan de straete recht vuyt loopt naer de Moerstraete ende niet gheschauwt en wort als wesende andere heerelijchede.
- (38) Inghegaen ter slijncker sijde naer het Strobbyngstraetien waervan ten beghinne is heerelijchede van Hansbeke ende Ganffelaere van wedersijden tot aen het Strobbyngstraetien ende inde voornoemde Strobbyngstraetien gecomen sijnde tot aen d'hofstede bewoont bij Guille Du Four, heerelijchede van Ganffelaere ende ter rechte sijde Laureyns De Backere, jurisdictie Nevele, heerelijchede van Strobbynghe, wel bevonden.
- (39) Daerteynden voorbij d'hofstede bewoont bij Pieter Van Quaethem scheidt de voorn. Heerelijchede ende is van wedersijden heerelijchede van Nevele.
- (40) *(is een lantstraete diendende tot commoditeyt²³ van de aenghelan-
de ende nietmin wel bevonden ende sonder boete)* Daernevens Pieter Van Maldeghem van wedersijden met vague²⁴ hofstede ende vlas, gheordonneert de straete te vermaecken met souffisant haut.
- (41) Daernevens den selven met sijn voornoemde vlas, ter andere Pieter De Wulf met hofstede, gheordonneert alsvooren.
- (42) Voorts wel bevonden tot aen Jaecques Vincent met vlas, ter andere Pieter Van Maldeghem met tarwe, gheordonneert alsvooren.

²³ *commoditeyt* (Fr. *commodité*): gemak.

²⁴ *vague*: woest, onbebouwd land.

- (43) Daernevens Maurus Schoonhooghe met tarwe, ter andere Joos Dhaenens met coorne, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.
- (44) Daernevens Cornelis De Veusere met heirweten ende cooren, ter andere Joos Dhaenens met bosch, gheordonneert alsvooren in diversche plaetsen.
- (45) Daernevens wel bevonden.
- (46) Beth voorts Steven Dierick met coorne, ter andere Pieter Maenhaut met tarwe, ut supra.
- (47) Daernevens Pieter Maenhaut met herweten ende ter andere Steven Dierick met hofstede, gheordonneert alsvooren.
- (48) Daernevens den selven Maenhaut met coorne, ter andere Cornelis De Veusere met hofstede, gheordonneert alsvooren.

(wordt voortgezet)

Frans NEIRINCK, Bachte-Maria-Leerne

Lijst van de persoonsnamen

Alleman 75, 76, 77	Ganfelaers 76
Boone 76, 77, 78	Huijbrecht 76
Boudry 75, 76	Lootens 76
Cannoot 75	Maenhaut 78, 80
Claijs 78	Mijleman 75
Coppens 75, 76	Moerman 78
De Backere 79	Nijs 78
De Four 79	Oste 76
De Schuijtere 76	Sandelin 77, 79
De Schuytere 76	Schoonhooghe 77, 80
De Veusere 80	Steijaert 79
De Wulf 79	Van Braembussche 76
Dhaenens 80	Van de Putte 75
Dierick 80	Van Langenhove 77, 78
Dobbelaere 78	Van Langenhove 76
Dobbels 76	Van Maldegheem 79

Van Quaethem 78, 79 Van Reijbroeck 74, 75 Verbaere 75, 76, 77 Verbauwen 75, 77, 78	Vermeere 79 Verstraeten 77 Vincent 79
---	---

Lijst van de plaatsnamen

Damstraete 77 Dronghene 77, 78 Ganffelaere 79 Ghentschen Heirwech 75 Hansbeecx 75, 76 Hansbeke 75, 76, 79 Hert 75, 77 Hoorenschen 77 Lande van Nevele 75 Leerne 78 Leye 75, 77 Meere 75	Moerstraete 78, 79 Nevele 75, 76, 77, 79 Nevels 76 Pontenhaert 75 Pontestraete 75 Ste Martens Leerne 78 Strobbijnchstraetien 79 Strobbijnghe 79 Strobbijnghstraetien 79 Strobbijngstraetien 79 Strobbijnstraetien 78
--	--

Beroepen en functies, gezant in de Staten van Goed van Merendree (1583-1739)

Tussen 1980 en 1983 verzorgde de heem- en familiekundige Luc Neyt een analytische uitgave van de Staten van Goed van Merendree¹. Wie de samenvatting van deze Staten leest, vindt er naast een rijke bron aan familiekundige gegevens en toponiemen ook belangrijke gegevens over de openbare en kerkelijke functies die sommige inwoners bekleedden. We hebben de eerste twee delen van deze uitgave voor u nauwkeurig gelezen en alle personen met een functie voor u genoteerd. Bij elke vermelding geven we eerst het jaartal van de Staat van Goed en het cijfer tussen haakjes verwijst naar de bladzijde in de uitgave van Luc Neyt.

OPENBARE FUNCTIES EN AMBTEN

1. In de heerlijkheid Vinderhoute en Merendree

Heren van de heerlijkheid Vinderhoute en Merendree

1586, 1610 Joncheer Franchois Wouter (12, 16 ter)
1666, Joncheer Philips Wouters (72)

Griffiers van de heerlijkheid Vinderhoute en Merendree

1666, 1667 Joos Pauwels (73, 79)
1678 Jacques Vanden Berghe (132)

Officiers van de heerlijkheid Vinderhoute en Merendree

1675, 1676 Jacques van Maldeghem fs Laureijns (115, 120)
1690 Geeraert Coppens (wonende Landegem) (144)
1732 Jacobus Cocquyt fs Mattheus (213)
1739 Pieter Verhegghe (227)

Procureur van de Vierschaar

1674 Guilliamme de Keystere (112)

---

¹ Luc NEYT, *De Staten van Goed van de heerlijkheid Merendree*, deel I: 1583-1674, deel II: 1675-1739, Tielt 1980-1981.

Baljuws

1703 Jan de Rijnck (163)

1733, 1735, 1737 Livinus Cocquyt (215, 216, 221, 223)

Burgemeesters van de Vierschaar Vinderhoute en Merendree

Merendree

1668 Geert Goethals (81, 82)

1677 Jan Martens fs Christoffels (130)

1678, 1679 Jan Manaut fs Baudewyn (58, 136)

1679 Lieven de Muytere (139)

1686 Christoffel Steyaert (†19.5.1686) fs Jan (141)

1705, 1711, 1715 Lieven Vander Vennet fs Jans (165, 174, 182)

1707 Bauduin Maenhaut (168)

1736 Carel vande Velde (221)

Vinderhoute

1672 Joos Galens (101)

Schepenen van Merendree

1668 Jan Manaut (81)

1668 Anthonis de Baets (81)

1734 Joannes de Cuypere (218)

Meiers van Merendree

1678 Charles van Hoorebeke (134)

Ontvangers van Merendree

1668 Franchois Wieme de Jonghe fs Frans (81)

1673 Frans Wieme (105)

1680-1681 Pieter Cocquijt fs Roelandts (159)

1682 Bauduyn Wille (151)

1730-1733 Joannes de Neve fs Pieters (218)

Wetheren van Merendree

1587 Pieter Heindricx (15)

1587 Christoffel Martens (15)

2. Buiten de heerlijkheid Merendree en Vinderhoute

Griffier van Zomergem

1676 Guilliame van de Perre (122)

Burgemeester van het Land van Nevele

1673 Herman Vander Vennet (109)

3. Buiten het Land van Nevele

Advocaten in de Raad van Vlaanderen

1650 Adriaen Coolman (44)

1660 Laurens Baeke (66)

1648, 1660 Gheert Speeckaert (19, 65)

1672 Adriaen van de Kerchove (103)

1676, 1677 Jan Cornelis Lampreel (124, 130)

1674 Philips Anthonius Papeians (126)

1674 Jan Baptiste Papeians (126)

1677 Jan Baptiste vanden Broucke

1678 Jacques Richebourcq (133)

Procureurs in de Raad van Vlaanderen

1650, 1660 Andries de Grave fs Antheunis (41, 43)

1674 Philips Papeians (126)

Procureur van de Keure van Gent

1679 Pieter de Naijere

Deurwaarder

1669 Plasschaert (89)

Baljuws

Hansbeke

1648 Baudewyn de Meijere (18)

1731 Frans Braet fs Pieter (212)

1736 Pieter Braet fs Pieter (221, 224)

1738 Frans Braet (224)

Zomergem

1666 Jan Steyaert (73)

Griffiers van de indaeghynghe binnen Ghendt

1648, 1649, 1659 Pieter van Hecke (18, 29, 60)

Schepen

1739 Jan Verhegghe fs Marten, schepen en koster van Baarle (226)

Kooplieden

1648 Jan de Sadeleere fs Symoens, coopman binnen Gendt (19)

1650 Joos de Witte fs Guilliams, coopman inwoonende poorter der stede van Ghendt (39)

1650 Maximiliaen van Hauweghem, coopman binnen Gendt (39)

1644, 1649, 1659, 1676 Philips vander Stricht fs Paesschier, inwoonende poorter ende brauwer tot Ghendt, overleden in of voor 1676 (17, 36, 60, 126)

1676 Jooris de Vogelaere, biervoerder binnen Gendt (120)

1678, 1679 Louys Bellimont fs Pieter, coopman tot Ghent (135, 137)

KERKELIJKE AMBTEN EN FUNCTIES

Pastors

Hansbeke

1674, 1677 Petrus Wevere, Petrus Swevers (111, 130)

Merendree

1645, 1650 Arnout de Kesele (35, 41)

1672, 1674, 1675, 1676, 1677, 1679 Bartholomeus Weerts (overleden 23.4.1712) (105, 111, 112, 117, 125, 127)

Zomergem

1666 Jaspar Wandele (70)

Armenmeesters van Hansbeke

1584 Jacob de Brabandere (5)

1584 Roeland van Vinckt (5)

1659 Jan Vande Vennet (60)

Kosters van Merendree

1673 Frans Wieme, overleden (105)

Kerkmeesters

Merendree

1676 Gillis Loontiens (125)

Vinderhoute

1586 Pieter de Zuttere (15)

1586 Geerolf de Dobbelare fs Jans (15)

Begijnen

- 1675 Anna de Geytere fa Raphael, Sint Elisabeth Gent (114, 116)
1676 Margriete Vande Putte fa Jans, Sint Elisabeth Gent (126)
1738 Marie Rosa Braet, Sint Elisabeth Gent (225)

AMBACHTEN EN BEROEPEN

Ambachten

- 1586 William Brackman fs Jans, oprichter van de molen te Merendree (12)
1610 Christiaen van Ooteghem en Pieter van Ooteghem, zijn zoon, pachters van de molen van Merendree (16ter)
1647 Joos de Suttere en na hem Geeraert Goethals, pachters van de molen te Merendree
1655 Maryn Saegeman, pachter van de molen te Landegem (Wilde), na hem Geeraert Goethals en na deze Jan de Clercq
1660 Gheeraert D'hertoge, schoenmaker te Nevele (68)
1668 Jaecquemijntken de Keijser pachter van de molen van Merendree en Landegem (Wilde) (82)
1696 Cornelis de Deckere, schoenmaker te Merendree (156)

Herbergiers te Merendree

- 1584 Joos Liebaert fs Joos, eigenaar van de vroegere herberg aan de brug van Merendree (14)
1649 Pieter de Baets (39)
1650 Arent Cockuijt (40)
1650 Jan Vrient (43)
1650 Joos de Veughelaere (43)
1650 Lieven Vervennet (43)
1660 Jan Vrient (65)
1672 Pieter de Vrient fs Geeraert, Durme (104)

Herbergiers in Zomergem

- 1647 Guilliame Wille (22)

Jan LUYSSAERT, Merendree

Sprokkelingen uit dagblad "De Gentenaar" van toer

16 juli 1879 - Wedstrijd voor houtschildering ingericht door de Syndicale Kamer van Nijverheidskunsten naar aanleiding van de stadsfeesten. *Tweede prijs in verdeling: Jules Dobbels (Nevele) en Gust Schouls (Begijnendijk).*

4 juni 1902 - VYNKT - *Zeldzaamheid. Dinsdagmorgen heeft eene koe van Fr. De Trooster vier kalveren gegeven. Dat is iets zonder weerga.*

8 juni 1902 - POEKE - *Aangehouden. Donderdag, om 4 ure namiddag, heeft de veldwachter den persoon aangehouden, die verdacht werd over eenige dagen bij Adolf Van Hecke, uit eene kas 800 frank te hebben gestolen. Hij had geen duit meer op zak. Het kereltje verklaarde dat het ten allen kante had gereisd. Te Ruiselede kocht hij eenen velo en heeft hem te Gent achtergelaten, doch kan het huis niet meer aanduiden waar hij berust. De kerel, slechts 17 jaar, had zich geheel in 't nieuw gestoken. Hij is naar Nevele overgebracht.*

16-17 juli 1904 - LANDEGEM - *Brand. Donderdagnacht is het huis van Frans Inion, Landegem-Boven, afgebrand. De vrouw sprong met hare kinderen door het venster zonder zich te bezeeren. Er is verzekering.*

15 september 1905 - NEVELE - *Diefstal. In de nacht van woensdag op Donderdag zijn er op de Oosschekouter, ten nadeele van den landbouwer Jan Buysse, meer dan 200 struiken aardappelen gestolen.*

25 september 1905 - MERENDREE - *Gauwdief. Tijdens de feesten¹ is Pieter Goethals, rentenier wonende wijk Overpoeke, zijn gouden uurwerk en gouden keten gevingerd. Hij denkt dat het in de kerk moet gebeurd zijn.*

15 juni 1906 - NEVELE - *Poging tot Diefstal. Woensdag nacht zijn nog eens dieven in den hof gedrongen van het burgerlijk godshuis. Zij werden ditmaal op den vlucht gedreven.*

---

¹ De bedoelde feesten waren het huwelijk van Celina Braeckman, weduwe Maurits Metdepenningen, met graaf Frederik van der Stegen de Putte, kolonel bevelhebber van het 4de regiment lancers te Gent.

LOTENHULLE - Uitslag van den velokoers. 5000 m. handicap - 15 mededingers 1° prijs G. De Vogelaere, Bachte-Maria-Lerne 2° De Grave, Deinze 3° De Boevere, Poesele. 12000 m handicap, 16 mededingers; 1° prijs Guido De Vogelaere, Bachte-Maria-Lerne 2° Van Hauwaert, Moorseele, 3° De Boevere, Poesele.

20 juni 1906 - HANSBEKE - Ongeluk. De vork van het rijwiel van Cyriel De Schrijver is Zondag gebroken. Bij den val heeft den velorijder eene erge verwonding aan het hoofd bekomen.

André BOLLAERT, Poesele

Voorouders onder de toponiemen van Merendree

Sedert 1989 geeft de Stichting Achiel De Vos met een zekere regelmaat toponymische monografieën uit onder de titel Meetjeslandse toponiemen tot 1600, waarin de oudste plaatsnamen per (deel) gemeente verzameld en verklaard worden. Heemkundigen en historici vinden er bouwsteen-tjes voor de plaatselijke landschapsgeschiedenis.

Talrijke toponiemen verbergen echter (of zijn afgeleid van) een doop-en/of familienaam zodat ook de familievorser op zoek naar de bakermat er iets kan van opsteken.

Onder de toponiemen van Hansbeke¹ legde J. Luysaert 27 doopnamen, 61 familienamen en 19 persoonsnamen bloot².

Einde 1999 verscheen de toponymische monografie van Merendree³. Onder de Merendree-se plaatsnamen schuilen, volgens J. Luysaert, talrijke doop- en familienamen uit de schemerzone van de 15de en 16de eeuw, mogelijks zelfs van vroeger.

Deze namen worden hierna alfabetisch in drie groepen gerangschikt. Iedere naam wordt gevolgd door het desbetreffend toponiem in zijn oudste spelling, het overeenkomstig jaar van vermelding en de verwijzing naar de bladzijde in de studie van J. Luysaert.

Doopnamen

Agatha, *aeghte(n) belc*, 1421, L30

Bave, *baue(n) hacker*, 1416, L30

Christiaen, *crijstick*, 1587, L32

Hannekin/Joannes, *verannekene*, 1544, L33

Joanne, *joannekens stede*, 1680, L31

Lijne/Katelijne e.a., *lijnckens stick*, 1576, L32

---

¹ J. LUYSSAERT, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Hansbeke*, Stichting Achiel De Vos, 1995.

² A.MARTENS, *Op zoek naar de bakermat*, in *Vlaamse Stam*, 32^e jg, 1996, nr. 9, p. 403-406.

³ J. LUYSSAERT, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600, Merendree*, Stichting Achiel De Vos, 1999.

Familienamen

Ackerman, *ackermans beelken*; 1585, L29
Babbaert, *babbaerts buelc*, 1439, L30
Blommaert, *blommaers wene*, 1584, L52
Brewer/Brouwer, *breuwere*, 1609, L30
Bruinbaard, *bruunbaert*, 1585, L30
Buck (De), *buckbulck*, 1585, L30
Caesman, *caesmansbilck*; 1584, L31
Cappe, *capkins hofstede*, 1544, L23
Caproen/Craproen, *crapproen*, 1680, L61
Caprijcke (Van), *capricx donck*, 1610, L31
Clout (De), *cloutsbulcken*, 1680, L61
Cobbaert, *cobbaerts beelc*, 1376, L31
Cocquyt, *cocquyt stucq*, 1680, L30
Cokaert, *cokaert*, 1543, L30
Copers, *coprindonc*, 1421, L32
Coster (De), *scostere bulxkin*, 1584, L30
Dobbelare, *dobbelare*, 1583, L29
Graeve (De), *tschraven stucq*, 1680, L29
Ghysselbrecht, *ghysselbr. bergh*, 1376, L69
Haeck, *daeckbilcken*, 1586, L31
Hagaert, *hagaerdekin*, 1680, L18
Halsberge (Van), *alsbergh*, 1421, L23
Heron, L31
Hert (De), *hersfelhaghe*, 1476, L31
Heylaerts, *heylaerts bulc*, 1499, L39
Jonckheere (De), *sionchee(re)n beelc*, 1376, L30
Kersten, *keirstenstede*, 1680, L30
Lamme, *la(m)mens hackere*, 1533, L30
Laval, *lavael goed*, 1445, L23
Leeuw (Van der), *leeuwaerts bilck*, 1607, L32
Lievens, *lievins ghemet*, 1410, L30
Lobbens, *lobbens bulcxken*, 1680, L30
Luysch, *luysen stucq*, 1680, L30
Meyer (De), *smeyers*, 1481, L30
Molenaar (De), *tmuelenaer bulcxken*, 1584, L32
Pauw (De), *paudonc*, 1439, L52
Penninc, *pennincs stic*, 1376, L30
Pieters, *piet(er)s belc*, 1421, L30
Raes (Van), *raesman*, 1680, L33

Rave (De), *ravestick*, 1584, L30
Reyger (De), *reighers ackere*, 1584, L67
Rodet, *rodef*, 1584, L33
Schaeckels, *schakele*, 1584, L33
Schaeper (De), *schaeppers broucq*, 1680, L33
Schoenmaker (De), *schoenmakers meersch*, 1610, L30
Schreiwater, *schreywaters brouck*, 1584, L53
Slock (De), *slocxmeersch*, 1576, L30
Steur (De), *steurs bosch*, 1439, L63
Sutterman(s), *suttermans bulcq*, 1680, L30
Torremans, *turremans stede*, 1429, L33
Valcke (De), *valcken brouck*, 1559, L67
Verbelen, *v(er)beelle(n) m(er)sch*, 1367, L52
Vinckaert, *vinckaerts bosch*, 1680, L63
Vogelaere (De), *vogelare*, 1680, L30
Vollaert, *vollaerts meersch*, 1680, L33
Wulf (De), *wulfmersch*, 1499, L52
Zevécote (Van), *sevencot*, 1680, L33

Persoonsnamen

Beer Bollaert, *beerbollaert*, 1585, L30
Clays Maenhaut, *claeys maenhaut stedeken*, 1611, L29
Calle Taets, *cal(e)n taets beelc*, 1416, L31
Lieven Taets, *liev(en) taets stede*, 1416, L31
Joanne Wegge, *joanneweggens stede*, 1680, L29

Deze geëxcerpeerde namen (6 doopnamen, 57 familienamen, 5 persoonsnamen) betreffen normaliter pachters of eigenaars te Merendree. Wie in de regio op zoek is naar verre voorouders vindt mogelijks tussen deze namen/toponiemen een spoor naar de bakermat.

Albert MARTENS, Gent

Een adelijk huwelijk te Merendree in 1905¹

Op zaterdag 23 september 1905 vierde Merendree feest ter gelegenheid van het huwelijk van de eenenveertigjarige Celina Braeckman², weduwe Maurits Metdepenningen³, met de achtenvijftigjarige graaf Frederik van der Stegen de Putte⁴, kolonel-bevelhebber van het regiment 4de Lansiers te Gent.

De weduwe was zeer geliefd bij de Merendreeze bevolking omwille van haar "*vriendelijken omgang en hare milde liefdadigheid*".

Gans het dorp was versierd. Vanaf het kasteel, op de wijk Velde, tot aan de kerk waren over een afstand van ongeveer anderhalve kilometer aan beide zijden van de weg jonge sparren geplant waarop drie Belgische vlagjes bevestigd waren. De sparretjes waren met elkaar verbonden door *ranken van groen en bloemen*. Langs het traject waren drie erepoorten opgetrokken. Overal wapperde de vaderlandse vlag *op toren, kasteel en hut, op burgershuis en boerenwoning, op de gaaisprang en op de zeilen der langgeveugelde windmolens*. De woningen in het dorp waren opgesmukt met groen en echte en papieren bloemen en boven vele deuren prijkten jaarschriften waarvan de verslaggever van dagblad "De Gentenaar" het navolgende het beste vond.

*Leeft Lang aChtbaar eChtpaar,
GoD besCherMe U.*

¹ Bron: De Gentenaar, maandag 25.09.1905.

² Celina Braeckman heette officieel: Célénie Marie Octavie Eléonore Braeckman, geboren te Gent op 14.11.1863, dochter van Vital Felix en Octavie Françoise Marie De Coster, eigenaars te Gent. Ze overleed te Merendree op 6 augustus 1940 in haar woning wijk Velde nr. 39.

³ Maurice Georges Metdepenningen werd geboren te Gent op 5 januari 1848 als zoon van Hyppoliet Désiré en Mathilde Van Acker. Voor zijn huwelijk met Célénie Braeckman was hij gehuwd geweest met Louise Andries. Officieel woonde hij te Gent in de Dierentuindreef 44. Hij overleed te Merendree op 10 september 1901.

⁴ Frédéric Marie Adolphe Graaf van der Stegen de Putte werd op 19 mei 1847 geboren te Sint-Joost-ten-Noode als zoon van Léopold Louis en Angélique de la Barre. Hij overleed te Merendree op 16 augustus 1931. De overlijdensaangifte gebeurde door Pétus Van Landeghem, 43 jaar, dienstknecht en Emiel-Lootens, hovenier. In zijn overlijdensakte staat hij vermeld als gepensioneerde luitenant-generaal.

De bedienden van het kasteel hadden navolgend vers opgesteld voor hun meesters:

*Welkom, edele Menschenvrienden
Onder uw getrouw' bedienden.
Luid en rustig roepen wij
Leef nu lang, gerust en blij.*

Bij de burgemeester kon men het navolgend vers lezen:

*De Burgemeester en gezin,
Die schrijven hier hun wenschen in:
Leeft jaren lang in heil en vree
Tot groot geluk van Merendree.*

Onderwijzer Snoeck had het navolgende bedacht:

*Wij wenschen U geluk en vree
Op uwe huwelijkswegen
Leeft lang tot heil van Merendree
Beladen met 'volks zegen.*

Een ander vers luidde:

*Heer Grave Van der Stegen de Put
Wees op al uw wegen beschut.
Wees welkom in Merendree
Tot uw geluk en vree.*

"Zelfs iemand heeft gemeend twee verzen in 't frans te moeten aaneenstoten" merkte de verslaggever van "De Gentenaar" op.

*Que Dieu vous prodigue vrai bonheur,
Voilà le cri de tous les cœurs.*

En hij vervolgt: *De poëet zou meer 'l'Art poétique van Boileau moeten lezen, en denklijk beter doen te zingen gelijk hij gebekt is, 't is te zeggen in 't Vlaamsch'.*

Aan de inkom van het kerkhof stond een marquise opgesteld en de weg tot aan de kerkdeur was herschapen in een galerij, afgeboord met laurierbomen en festoenen. Vanaf de kerkdeur bedekten tapijten de kerkvloer tot aan het koor. Naar het middenkoor toe waar twee bidstoelen stonden, voor bruid en bruidegom, was een gang afgebakend met laurierboompjes en planten.

Omstreeks elf uur bereikte de bruidskoets, onder een nijdige oostenwind, de kerk. Het huwelijk werd ingezegend door de pastoor van Merendree, E.H. Van Beveren.

Voor de bruid traden op als getuige: Ferdinand de la Kethule de Ryhove, eigenaar te Gent en Raymond De Coster, nijveraer te Elsene. Voor de bruidegom waren dit generaal-majoor Kamiel Blancquaert en rustend generaal-majoor graaf Leopold Van der Stegen de Putte.

In de kerk bemerkte onze verslaggever nog heel wat adellijk bloed zoals: Madame de la Kethule de Ryhove, twee gravinnen van der Stegen de Putte, twee heren de Sellier de Moranville, de ene raadsheer bij het Beropshof te Brussel en de andere kolonel bij de Rijkswacht, baron Raoul de Vrière, Alfred Pauly de Lathuy evenals al de officieren van de 4de Lansiers en hun aalmoezenier E.H. Steur. Naast de gemeenteraad, "*met den sluier aan*", en de leden van de kerkfabriek was bijna de gehele Merendreese bevolking samengestroomd in de nokvolle kerk. Ook veel nieuwsgierigen van buiten de gemeente woonden de plechtigheid bij. De gelegenheidsmotetten in de eucharistieviering werden gezongen door de heer M. De Clercq, bariton van de harmonie der lansiers.

Bij het verlaten van de kerk, omstreeks de middag, werden de pasgehuwden talrijke bloementuilen, -kransen en -mandjes aangeboden in naam van het gemeentebestuur, het kerkbestuur, de harmonie van de 4de Lansiers en alle maatschappijen van de gemeente. Daarna begaven ze zich naar hun kasteel voor het bruiloftsmaal en het bruiloftsfeest dat werd opgeluisterd door de harmonie der 4de Lansiers onder de leiding van de heer M. Coutelier.

Op het dorp werd feest gevierd en in de namiddag kwam de harmonie nog even naar het dorpsplein om er een optreden ten beste te geven. Na de feestelijkheden vertrokken de gehuwden op huwelijksreis. Tegen zondag 15 oktober werden ze terug thuis verwacht.

André BOLLAERT, Poesele

Sprokkelingen uit de Krant van toen

Ongevallen

NEVELE

Deze week is de geit van August De Smyter alhier gestolen; wij gelooven dat het reeds de derde maal is van dezen winter dat dezen persoon een dergelyk zoogdier is ontnomen.

(De Broedermin, 29 april 1848, jg. 2, nr. 5)

NEVELE

Te Nevele is verleden zaterdag de genaemde Filex Vincent in de nieuwe Vaert verdrongen. Ten gevolge der drukkende warmte, was hy een bad gaen nemen, docht niet kunnende zwemmen, is hy het slagtoffer zyner onvoorzichtigheid geworden. Omtrent op denzelfden oogenblik, gebeurde een dergelyk ongeluk een half uer van die gemeente, in de Poucques-beek te Merendré, alwaer de koeiwachter van den landbouwer Welvaert insgelyks verdrong.

(De Broedermin, 26 juli 1848, jg. 1, nr. 15)

NEVELE

Gisteren is in de Leimeerschen van Bachte-Maria-Lerne de genaemde Karel van Kampen in de rivier versmoord gevonden.

(De Broedermin, 11 juli 1849, jg. 2, nr. 82)

NEVELE

Dinsdag letsleden was een jongeling bezig aen de omtrent opgemaekte werken van de sluis alhier wanneer hij onverwachts in de vaert viel; een werkmán toekomende en dit ziende springt in het water en neemt de jongelin in zijne armen; maer tot hij aen de boord was, kon langs geene kanten opklimmen. Gelukkig hebben eenige toegesnelde burgers hen beiden kunnen redden, met eene ladder in de vaert te laten zinken, die bij toeval daer omtrent stond.

(De Broedermin, jrg. 6, datum: 21 mei 1851, zaterdag nr 145).

NEVELE

Nevele - 20 februari - Men schryft aen de Broedermin:

Sedert eenigen tyd werd er alhier veel gesproken van een persoon van Hansbeke, welke op eenen zondag naer deze gemeente zou gekomen zyn, en sedert dien niet meer gezien was geworden.

Hierover werden allerlei geruchten uitgestrooid, en personen, mischien geheel en al onschuldig, werden verdacht den gemiste ergens van kant geholpen te hebben.

Nu, gisteren is de zak ten regte gekomen. De verloren persoon is half verrot gevonden in den waterput, naby de hoeve van Pieter De Keizer, te Vosselare.

Deze zaak zal, naer 't schynt, vlytig onderzocht worden, want er zyn alreede regterlyke ondervragingen begonnen.

(De Broedermin, 22 februari 1851, 4e jg, nr. 45)

NEVELE

Nevele, 9 mei - Gisteren is het zesjarig dochterken van den genaemden Francies Domien, landbouwer alhier, op eene beklagenswaardige wyze om het leven gekomen. Men was bezig met aen het hof eene balie of draeboom te plaetsen, en men had denzelve met een spade onderschraegd; het meisje dat aldaer bezig was met eenig werk te verrigten, deed de spade vallen; de draeboom sloeg neder en verpletterde haer onder zyn gewigt. Toen de ongelukkige vader zyn kind van den grond opligtte, had het opgehouden te leven.

(De Broedermin, 11 mei 1851, jg 4, nr. 111)

NEVELE

Maandag had aan de voetbrug een ongeval plaats dat zeer erge gevolgen kon hebben. Een geladen wagen, toebehoorende aan den heer Van de Voorde, stoker te Lovendegem is, door eene breuk aan het paardengetuig over komen, in de vaart geloopen.

Paard, wagen en lading zijn, zoo 't schijnt zonder groot verlies of persoonlijke ongelukken, kunnen bovengehaald worden.

(Het Volk, 26 januari 1894)

Lieven DE RUYCK, Landegem

Inhoud

F. NEIRINCK, Een straat-, rivier- en beekbeschouwing in enkele dorpen van het Land van Nevele	74
J. LUYSSAERT, Beroepen en functies, gezant in de Staten van God van Merendree (1583-1739)	82
A. BOLLAERT, Sprokkelingen uit dagblad "De Gentenaar" van toen	87
A. MARTENS, Voorouders onder de toponiemen van Merendree	89
A. BOLLAERT, Een adelijk huwelijk te Merendree in 1905	92
L. DE RUYCK, Sprokkelingen uit de Krant van toen	95

Heemkundige Kring Het Land van Nevele

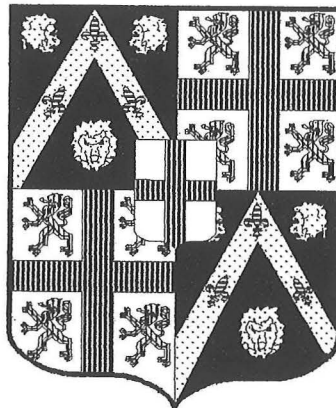
Website

<http://www.landvannevele.com>

e-mail

info@landvannevele.com

HEEMKUNDIGE KRING

“HET LAND VAN NEVELE”